

RESUM: ANÀLISI DE LA PETJADA ECOLÒGICA A MANRESA I AL PLA DE BAGES

Amb la realització d'aquest projecte es pretén fer un anàlisi de la Petjada Ecològica a Manresa i al seu entorn natural, l'anomenat Pla de Bages.

La Petjada Ecològica es un instrument que serveix per reflectir els problemes de sobreconsum dels recursos i sensibilitzar-nos amb l'enorme crisi que es genera quan es viu fora dels límits que estableixen els ecosistemes; límits que són la única manera de fer sostenible la nostra vida i la de les generacions futures.

Aquesta Petjada Ecològica s'expressa en hectàrees/càpita; i segons els autors de la Petjada (Mathis Wackernagel i William Rees, 1996), aquesta es defineix com:

“L'àrea de territori ecològicament productiu (cultius, pastures, boscos o ecosistemes aquàtics), necessària per produir els recursos utilitzats i per assimilar els residus produïts per una població definida amb un nivell de vida específic.”

En aquest cas, aquesta àrea de territori és Manresa i El Pla de Bages. Així doncs, el nostre àmbit d'estudi el conformen les següents poblacions: Artés, Callús, Manresa, Navarcles, Sallent, Sant Fruitós de Bages, Sant Joan de Vilatorrada, Sant Salvador de Guardiola i Santpedor; totes elles situades al voltant dels 300m d'altitud, i potser una de les diferències més importants que presenten aquests municipis és la densitat de població.

Aquesta densitat, va lligada amb el caràcter del municipis, si és de tipus més rural o més urbanitzat, la qual cosa té relació amb el número d'infraestructures que té cada municipi.

S'ha intentat caracteritzar els municipis del Pla de Bages, d'una manera socioeconòmica, tenint en compte l'evolució de la població al llarg dels anys, especialment entre el període 1991-1996, també s'ha tingut en compte l'atur del municipi, la taxa d'autocontenció i fins i tot el parc de vehicles de cada població.

Respecte al càlcul de la Petjada Ecològica, dir que aquesta s'ha dut a terme amb dues metodologies, totes dues formen part dels estudis duts a terme pels autors de la Petjada, i cadascuna d'elles es centra en una part d'aquest càlcul.

De manera que segons la part de l'estudi en que es centri cada metodologia, les hem anomenat com:

- Petjada Ecològica de l'Habitatge i "Commuting"; aquesta té en compte els habitatges construïts i el transport que es produeix al municipi. Aquest transport es divideix en transport públic, privat o altres (bici/peu); ja que cada tipus de transport té la seva incidència a la Petjada Ecològica.
- Petjada Ecològica dels Consums; en aquest cas tenim en compte la superfície associada als cultius, pastures, bosc, mar i terreny construït; també es té en compte el consum energètic, en funció de l'àrea d'absorció de CO₂ necessària.

Petjada Ecològica de l'Habitatge i "Commuting"

En aquest cas es comptabilitza el sòl ocupat, els consums energètics i la construcció, també la mobilitat del municipi.

Cadascuna d'aquestes petjades es calcula mitjançant una fórmula (extreta dels estudis de Wackernagel i Rees), i la Petjada total serà la suma d'aquestes.

En el cas del "Commuting" es fan una sèrie de modificacions de la metodologia proposada pels autors, com per exemple: diferenciar entre els desplaçaments per raó d'estudis i els desplaçaments per treball, a més a més; vam utilitzar distàncies reals entre el municipi d'origen i totes les destinacions (aquests desplaçaments s'extreuen de l'Idescat, Institut d'Estadística de Catalunya).

Vam realitzar tot aquest procés per 2 anys, 1991 i 1996, per poder veure l'evolució que ha tingut la Petjada Ecològica del Pla de Bages durant aquest període.

Els resultats obtinguts, es resumeixen a la taula següent:

Artés	Callús	Manresa	Navarcles	Sallent	Sant Fruitós	Sant Joan	Sant Salvador	Santpedor
0,5078	0,5249	0,4275	0,5103	0,5132	0,5467	0,4735	0,9572	0,5343
0,5455	0,5496	0,4456	0,5183	0,5413	0,5815	0,4946	0,8772	0,5534

Els valors de la primera filera fan referència a l'any 1991, mentre que la segona correspon a 1996, com es pot veure, la Petjada en aquests 4 anys tendeix a augmentar.

El fet que Manresa tingui una Petjada inferior que per exemple Sant Salvador, es degut a que a Manresa proliferen més els blocs de pisos i també a que s'utilitza més el transport públic, en canvi a Sant Salvador degut a la manca d'una bona xarxa d'infraestructures utilitza més el transport privat.

Petjada Ecològica dels Consums

Aquest càlcul té un aspecte més general que l'anterior i degut a aquest motiu i a la dificultat que trobem alhora de buscar les dades necessàries, aquest Petjada no s'ha calculat només dels municipis del Pla de Bages, sinó que s'ha fet globalment per tota Catalunya.

Així doncs, aquests càlculs es basen en completar dues matrius, a la primera es calcula el consum de sòl (cultius, pastures, bosc i mar), i a la segona es calcula l'àrea necessària per absorbir el CO₂ emes en el consum de productes energètics.

En aquest cas hem realitzat els càlculs per l'any 2000 i els resultats han sigut:

	Petjada individual (hectàrees/càpita)
Cultius	0,52
Bosc	0,08
Àrea d'absorció de CO₂	1,31
Pastures	0,55
Mar	0,72
Terreny Construït	0,03
TOTAL	3,21

Com es pot veure els consums energètics (àrea d'absorció de CO₂), són els que tenen un valor més elevat, o sigui els que repercuteixen més a la Petjada.

Això indica, que s'haurien d'utilitzar més les fonts d'energia renovable, i menys els combustible fòssils.

Una vegada obtinguts els resultats, aquest es van extrapolar i d'aquesta manera vam obtenir la Petjada Ecològica de la ciutat de Manresa.

Conclusions

Finalment, un cop avaluats cadascun dels dos períodes de temps, 1991 i 1996 per la primera metodologia i 2000 i 1996 (aquests resultats s'han extret de l'Ajuntament de Barcelona), per la segona metodologia, el que s'ha fet és comparar les dues metodologies.

S'ha de tenir en compte que la metodologia de l'Habitatge i "Commuting" només té en compte entre un 40-50% de la Petjada Total. També s'ha de tenir en compte que cadascuna de les dues metodologies té els seus avantatges i inconvenients, i per tant, no podem dir que una sigui millor que l'altre.

Però el que queda clar, és que al llarg dels anys, la Petjada va augmentant, i s'haurien de prendre mesures per poder evitar aquest augment (estalvi energètic,...).